

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság, Budapesten a 2019. év március hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt az I. rendű vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2018. év június hó 5. napját kelt 24.B.1295/2017/41. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy

A II. rendű vádlott pénzbüntetése napi tételének összegét 2000.- (kettőezer) forintban, a pénzbüntetés teljes összegét 400.000.- (négy százezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű és a II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék a 2018. év június hó 5. napján kihirdetett 24.B.1295/2017/41. számú ítéletében bűnösnek mondta ki az I. r. és a II. r. vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és társtettesként, folytatólagos elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §].

Ezért a bíróság az I. r. vádlottat – halmazati büntetésül – kettő év szabadságvesztésre, négy év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra, és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette, egyben rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról, amennyiben annak elrendelésére utólag sor kerülne. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000.- forintban állapította meg, továbbá rendelkezett az így kiszabott összesen 2.000.000.- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén követendő szabadságvesztésre átváltoztatásról is.

A II. r. vádlottat – halmazati büntetésül – ugyancsak kettő év szabadságvesztésre, négy év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra, és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette, egyben rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról, amennyiben annak elrendelésére utólag sor kerülne. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000.- forintban állapította meg, továbbá rendelkezett az így kiszabott összesen 1.000.000.- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén követendő szabadságvesztésre átváltoztatásról is.

A Fővárosi Törvényszék rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt tárgyak további sorsáról, és a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyész tudomásul vette, ellene az I. r. vádlott és védője, valamint a II. r. vádlott és védője jelentett be fellebbezést a kiszabott büntetések enyhítése érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.826/2018/1-I. számú átiratában az enyhítést célzó védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezéseket tanácsulésen bírálja el. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, annak megállapításához a törvényszék a szükséges és lehetséges bizonyítást lefolytatta. Az ítélet indokolásában a felmerült bizonyítékokat ismertetve, azok közül kiemelte a szakértői véleményeket és az okirati bizonyítékokat. A történeti tényállást mérlegeléssel állapította meg, következtetései a logika szabályainak megfelelnek. A törvényszék helyes következtetést vont a vádlottak bűnösségére és a cselekmények jogi minősítése is törvényes. Az elsőfokú bíróság indokolása is helytálló. A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket megfelelően értékelte. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az I. r. vádlott védője az enyhítést célzó fellebbezését írásban is megindokolta. A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés enyhítését szorgalmazta, figyelemmel arra, hogy a vádlott aktuális anyagi helyzetére vonatkozóan nem áll rendelkezésre semmilyen adat, abból pedig, hogy tíz évvel korábban milyen gépek voltak a tulajdonában, nem következik az, hogy jelenleg is tehetős ember, aki képes a vele szemben kiszabott pénzbüntetés megfizetésére. Megemlítette a védő azt is, hogy az I. r. vádlott a megtakarított pénzét a kártérítésre fordította, ennél fogva tartalékai elfogytak.

A II. r. vádlott védője írásbeli fellebbezésében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást, amely – az ítélet megalapozottsága esetén – érdemben nem támadható a másodfokú bíróság előtt. Azonban a kiszabott büntetés sem a speciális, sem a generális prevenciónak, továbbá a belső arányosság követelményének sem felel meg a védői álláspont szerint. A védő kiemelte, hogy a vádlottak a terhükre megállapított bűncselekmények elkövetése idején házastársak voltak, és a bizonyítási eljárás során az is megállapítható volt, hogy az I. r. vádlott intézte érdemben azoknak a cégeknek az ügyeit is, amelyeknek a II. r. vádlott volt az ügyvezetője. Erre egyértelmű bizonyítékot szolgáltatott az elsőfokú eljárás során tanúként meghallgatott Ö.Zs. könyvelő, aki vallomásában azt is elmondta, hogy az I. r. vádlott meglehetősen határozott egyéniség, aki ellentmondást nem tűr. E tényre figyelemmel joggal vetődik fel az a kérdés, hogy az I. r. vádlott mennyire engedett bepillantást a cégek ügyeibe a másodrendű terheltnek. A védő aláhúzta, hogy a vádlottak házastársi kapcsolata azóta megszakadt, elváltak, és a II. r. vádlott egyedül neveli közös három kiskorú gyermeküket, úgy, hogy volt férje a gyermekek nevelésében sem érzelmileg, sem anyagilag nem veszi ki részét. Így eltűzött a II. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés, ezért a védő indítványozta, hogy a Sárosi Andreával szemben kiszabott büntetést enyhítse a másodfokú bíróság, továbbá ne alkalmazzon a II. r. vádlottal szemben pénzbüntetést.

A bejelentett jogorvoslatok közül a II. r. vádlott és védőjének a fellebbezése – a pénzbüntetés enyhítésére vonatkozó részében – alapos.

A felülbírálat során a Fővárosi Ítéletőrtábla megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék 2018. év június hó 5. napján kihirdetett ítélete ellen bejelentett fellebbezések még az 1998. évi XIX. törvény rendelkezései szerint kerültek bejelentésre. A fellebbezések érdemi elbírálására a másodfokú

eljárásban a 2018. év július hó 1. napján hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdése szerinti teljeskörű felülbírálatra vonatkozó rendelkezések az irányadók. E törvényhely értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. A másodfokú bíróság az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartására arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta. A rendelkezésére álló és az általa beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is megvizsgálta, összevetette, értékelte, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. Az általa megállapított tényállás mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzített megalapozatlansági hibáktól, így az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. Az elsőfokú bíróság a történeti tényállást lényegében a vádlottaknak a bűnösségüket ugyan tagadó, azonban ténybeli beismerő vallomásaira, a tanúvallomásokra, a szakértői véleményekre és az okirati bizonyítékokra alapozva állapította meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában részletesen elemezte az ügyben felmerült bizonyítékokat, a vádlottak által működtetett cégeket, a vállalkozásokban játszott szerepüket, azt a konstrukciót, amellyel a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményt folyamatosan elkövették. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétség sem férhet hozzá – miként azt a törvényszék helyesen rögzítette –, hogy az I. r. vádlott nyilatkozataiból egyértelműen megállapíthatóan a vád tárgyát képező gépek és berendezések a terheltek egyik cégéből kerültek át a másikba, azonban csak papíron, mert valódi árumozgás ugyanúgy nem volt, mint ahogy tényleges gazdasági tevékenységet sem folytattak a vállalkozások. A vádlottak bűnösségét az okirati bizonyítékon kívül a tanúvallomások is jelentős részben alátámasztották, amelyeket a Fővárosi Törvényszék az ítéletében részletesen számbavett és a szükséges mértékben elemzett.

Kiemelést érdemelnek Ö.Zs., R.T.Sz. és T.Z.A. tanúvallomásai. E nyilatkozatok egybehangzó lényege szerint a vádlotti cégek gazdasági tevékenységet érdemben egyáltalán nem végeztek, mindössze a számlák mozogtak a négy vállalkozás között.

A tanúk vallomását mindenben alátámasztotta és megerősítette az elsőfokú bíróság által részletesen kihallgatott dr. Á.Zs. és L.Sz.Gy. igazságügyi adó- és könyvszakértők véleményei, amelyekből aggálytalanul megállapítható volt, hogy a vádlotti négy cég egymással úgynevezett kapcsolt vállalkozásnak minősültek, és kizárólag egymás között volt bármilyen gazdasági tevékenységük és kapcsolatuk. A szakértői vélemények alapján szintén tényszerűen és helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a gazdasági események szinte kivétel nélkül fiktívek voltak. Kiemelkedő jelentőséggel bír az a szakértői ténymegállapítás, amely szerint számos esetben történt meg az, hogy egy napon több jelentős értékű gép vásárlási céllal történő leelőlegezése megtörtént, ugyanakkor egyetlen gépet sem fizettek ki teljes egészében, noha erre a több gépre kifizetett előleg összegéből bármikor lehetőség lett volna. Mindez kétségtelen bizonyítékul szolgál arra vonatkozóan, hogy a gépek megvásárlására vonatkozó valós szándék egyetlen esetben sem volt és az elsőfokú bíróság által rögzített számlázási technika a vádlottak részéről kizárólag az adó visszaigénylését célzó körbeszámlázási tevékenység volt.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok alapján helyesen megállapított tényállásból okszerű következtetést vont a vádlottak bűnösségére, és a terheltek cselekményeinek jogi minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jog szabályainak. Okszerűen következtetett a törvényszék a

vádlottak bűnösségére, amikor azt állapította meg, hogy a terhelt kizárólag azzal a szándékkal hozták létre és vezették a cégeket, hogy egymás közötti számlázással – valóságos gazdasági tevékenység folytatása nélkül – visszaigényeljék az általános forgalmi adót a költségvetéstől.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság továbbá azt is, hogy a vádlottak viszonylag hosszabb időn keresztül, rendszeres haszonszerzés végett és több áfa bevallási időszakon keresztül folytatták a tevékenységüket, amellyel céljuk az általuk ténylegesen visszaigényelt – és az adóhatóság által visszautalt – összegeken túlmenő adó visszaigénylése volt. Ezért a súlyosabb bűncselekmény kísérletében történő marasztalás is helyes volt a törvényszék részéről.

Az elsőfokú bíróság törvényesen állapította meg, hogy a vádlottak a bűncselekményt bünszövetségben követték el, hiszen magatartásukra a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontjában írt fogalom valamennyi eleme maradéktalanul illik. E szerint: bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jött létre bünszervezet. A vádlottak ketten – társtettesként – szervezeten, folyamatosan és hosszabb időn keresztül igényelték vissza jogtalanul az áfát, így a költségvetési csalást bünszövetségben valósították meg.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság hiánytalanul vette száma a vádlottak javára szóló enyhítő és a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket. Ezeket a valóságos súlyuknak megfelelően értékelte, azonban a másodfokú bíróság a II. r. vádlott vonatkozásában a vele szemben kiszabott pénzbüntetés enyhítésére irányuló védelmi fellebbezést alaposnak találta. Kétségtelen tény, hogy a vádlottak azonos tárgyi súlyú bűncselekményt követtek el társtettesként, ezért a büntetésüket is helyesen – szinte azonos mértékben – állapította meg az elsőfokú bíróság. Ugyanakkor ahogy a törvényszék az ítéletében helytállóan rögzítette, a társtettesi elkövetési alakzaton ellenére a bűncselekményben a vezető szerepet az I. r. vádlott játszotta és ehhez képest kisebb és döntően alárendelt szerephez jutott a II. r. vádlott. Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében messzemenően a vádlottak javára értékelte azt, hogy a bűncselekmény kísérleti szakban rekedt, valamint a jelentősebb időmúlást, továbbá az I. r. vádlott tekintetében azt is, hogy a vádirat benyújtását követően az általa okozott vagyoni hátrány egy részét megtérítette. E körben kiemelés érdemel, hogy a közel 27 Mft vagyoni hátrány több mint egyharmadát – több, mint 10 Mft-ot – az I. r. vádlott kártérítésként megfizetett.

Ugyanakkor a II. r. vádlott esetében az ítéletábra lehetőséget látott a vele szemben kiszabott pénzbüntetés enyhítésére, amelynek indoka, hogy a vádlott az I. r. terhelttel közös három kiskorú gyermekét immár egyedül neveli, eltartásukról kizárólag egyedül gondoskodik, ezért a vele szemben kiszabott összesen 1.000.000.- forint összegű pénzbüntetés – figyelembe véve az I. r. vádlottal alkalmazott pénzbüntetés összegét is – némileg eltúlzott, és nem felel meg a belső arányosság követelményeinek. Ezért a másodfokú bíróság a II. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételének összegét – a napi tételek számának érintetlenül hagyása mellett – 2.000.- forintra mérsékelte, és így összességében a vele szemben kiszabott pénzbüntetést 400.000.- forintra enyhítette. A másodfokú bíróság meggyőződése szerint a fentiek szerint enyhített pénzbüntetés alkalmas a II. r. vádlottal szemben a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok maradéktalan eléréséhez.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezéseit is törvényesnek találta a másodfokú bíróság.

A Fővárosi Ítéletábra a kifejtettek értelmében a Fővárosi Törvényszék ítéletét a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta a Be. 606. § (1) bekezdésében írtak alapján, míg az ítélet törvényes

rendelkezéseinek helybenhagyására a Be. 605. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel került sor.

Budapest, 2019. év március hó 21. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Németh Nándor s.k.. Halász Etelka s.k.
előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 24.B.1295/2017/41. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.311/2018/13. számú ítéletében írt változtatással az I.r. és a II.r. vádlott tekintetében a 2019. év március hó 21. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. év március hó 21. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
tanács elnöke